

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a nap szemléni részét illető közlemények intézendők.

Bérmintion levőket csak ismert kéztől fogadunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomtatás”, az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában van, hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Table with columns: Helyben, Vidéken, Helyben, Vidéken. Rows: Egész évre, Fél évre, Negyed évre, Egy hónapra.

Hirdetések díja:

Table with columns: Nyolcz soros, Minden sorozat, Bélyegdíj külön, Nyitlér sora.

Hazafias munkások.

Budapest, november 25.

Az a sajnálni való körülmény, hogy a magyar ipar csak most van keletkezésben, míg más nemzetek már évszázadok óta dusan jövedelmező ipari tevékenységet fejtenek ki...

kintélyes serege tartott tegnap gyűlést a fővárosban, hogy egy vértezett határozati javaslatban a nemzetközi elvet hangsúlyozhassa a nemzeti vel-

Ez a loyális ellenforradalom sokkal örvendetesebb tény, hogyssem hallgatag mellőzhetők. Igaz megelégedésünkre szolgál, hogy a hazafias magyar munkások a legalitás talajára állnak, hogy az anarchista revolúciót kárhoztadják s fogadják, hogy mindent abban hagynak, ami a hazafias

gyar kormány között már 1872-ben olyan egyezés jött létre, hogy a kérdéses épületek a két állam között a territoriális elv tekintetbe vételével szétosztandók és amely épületek a Lajthán-

Annál nagyobb örömmel regisztráljuk ez intézkedést, mivel ha a kérdéses egyezmény megmaradt volna korábban a hivatalosok asztalírójában, akkor most a cizadella-kérdés is más, előnyösebb megoldást nyerhetett volna, mert akkor már nem lenne a bndai

A magyar fegyvergyár ügye. A honvédelmi miniszter — mint távirattal már jelentettük, — a képviselőház keddi ülésében terjesztette be a magyar fegyvergyárról szóló terjedelmes jelentését, melyből közöljük a következőket:

A jelentés mindenekelőtt közli a gyárral kötött szerződés ama pontjait, melyek a szállítás idejére és minőségére vonatkoznak. A szerződés III. pontja szerint a szerződés szerű 18,000 darab 1888. évi mintájú ismétlőpuskából az ezer mintapuskán kívül 64,250 darab az 1890. év végéig, a többi pedig 1892. évi márczius hó végéig szállítandó, 1890. évi januárban 2500 darabot, februárban 2500 darabot, márcziusban 3750 darabot, áprilisban 4250 darabot, májusban 5000 darabot, júniusban 5500 darabot, júliusban 6250 darabot, augusztusban 6400 darabot, szeptemberben 6600 darabot, októberben 7000 drbot, novemberben 7000 darabot, decemberben 7500 darabot, 1891. évi januárban 7500

darabot, februárban 7500 darabot, márcziusban 7500 drbot, áprilisban 7500 darabot, májusban 7500 drbot, júniusban 7500 drbot, júliusban 7500 drbot, augusztusban 7500 drbot, szeptemberben 7500 drbot, októberben 7500 drbot, novemberben 7500 drbot, decemberben 8000 darabot, 1892 évi januárban 8000 darabot, februárban 8000 drbot, márcziusban 8270 drbot. Összesen 179,020 darabot. A szerződés IV. pontja: „Ezen ismétlő-puskák utastárszerű, vagy ezzel teljesen egyenértékűnek bizonyult anyagból való gyártásának alapkövetelménye, hogy azok alkatrészei egymás közt, sőt a steyeri fegyvergyárban készült puszkák alkatrészeivel is feltétlenül felcserélhetők legyenek.” A szerződés V. pontja: „A magyar fegyver- és löszergyár részvénytársaság köteles a szállítás megkezdése előtt és pedig legkésőbb 1889. évi december 31-éig egyezer darab saját budapesti gyárában gépileg készített ismétlő-puskát miután bemutatni.

A társaság e pontokat nem tartotta meg. Már 1889. december 6-án kijelentette, hogy a III. és V. pontban elvállalt kötelezettségeinek nem bír megfelelni s kérte a határidő meghosszabbítását 1890. június végéig. A miniszter az 1000 darab mintapuskára nézve megadta a kért halasztást, de egyrészt az oktatásra szükséges 1000 puskát más uton szereztette be s kijelentette, hogy az 1890. januártól június végéig szállítandó 23,500 puskát is más uton fogja beszerezni, de kijelentette azt is, hogy ezuttal a kötbér követelésétől eláll. A társaság azonban 1890. évi márczius havában újabb halasztást kért szeptember haváig. A miniszter erre értesíté a társaságot, hogy kérelmének nem tehet eleget. A gyár 1890. június 12-ikére 20 puskát állított össze s mutatott be. Az átvételi bizottság azonban részletes vizsgálat nélkül hasznavehetetlennek nyilvánította. Június 21-én a miniszter újból felhívta a társaságot, hogy határozottan és minden képtel kizáró módon nyilatkozzék, megtarthatja-e az 1890. évi június hó végéig meghosszabbított szállítási határidőt és a szerződésben elvállalt újabb kötelezettségeinek is eleget tud-e tenni A társaság erre 1890. évi június 29-án kijelentette, hogy az általam 1890. évi június végéig engedélyezett határidőt meg nem tarthatja. A miniszter a honvédség fölfegyverzését nem akarván további bizonytalanságnak kitenni, szerződés jogánál fogva felmondta a szerződést és a biztosítéki összegből kötbér címén 200,000 ftot tartott vissza.

A társaság 1890. évi július 3-án tudomásul vette a szerződés felbontását és a még eddig meg nem rendelt 75,000 db ismétlő puská szállítása iránt szóbeli felszólalomra új ajánlatot nyújtott be. Ez ajánlatra a miniszter kijelenté, hogy kész a társasággal 1890. augusztus végéig új szerződést kötni a még hiányzó ismétlőpuskák szállítására nézve, ha az a töneges gyártóképesség tekintetében kellő biztosítékot nyújt; de mindenesetre nagyobb mennyiségű, lehetőleg 1000 darab próbafegyver- és a felajánlottnál fokozottabb biztosítékokhoz kell ragaszkodnia. A tarsulat képviselői ebbe beleenyugodtak. A társaság 1890. július 19-én ismét 50 próbapuskának a bécsi hadsereggyárban való hasonló megvizsgálását kérte. — A szakbizottság azonban ezen próbapuskákat nem találta átvethetőknak s jegyzőkönyvében részletesen kifejtette a határozata indokait. A miniszter erre felszólította a társaságot, nyilatkozzék, hogy hány darab teljesen szabályszerű és a bécsi hadsereggyárban konstátált hiányosságoktól ment ismétlő-puskát képes 1890. évi augusztus 20-ig a Budapestben időközben ismét felállított honvédfegyver átvételi különítményhez beszállítani. A társaság erre augusztus 18-án kijelenté, hogy a szállítandó puskák lényegileg teljesen azonosak a megvizsgált 50 puskával. E beismerés és a tapasztalatok alapján a miniszter belátta, hogy a honvédség érdekében a puskák utolsó részletét is más uton kell beszereznie, azért is, mert a steyeri gyár csak szeptember elejéig volt hajlandó a megrendelésre várni, más gyár pedig nem állt rendelkezésre.

Külföld.

Tanulások az olasz választásokból. A vasárnapi olasz képviselőválasztásokról sok érdekes és figyelemreméltó részlet van előttünk. Első sorban kétségtelen, hogy a radikálisok az egész vonalon súlyos vereséget szenvedtek s hogy számos mandátum vesztettek úgy, hogy jóval kevesebben lesznek mint eddig. Különösen érdekes a híres Imbriani esete, ki a Pro Patria Irredentista egyletek segítségével valóóság plebiszcizumot akart magának rendeztetni s ez okból valami tizenöt kerületben lépett fel. Tizenegy kerületben biztosan számított a többségre, de keseresen csalódt, mert a tizenegy helyett egy mandátumhoz is igen nehezen jutott. Csak óriási erőfeszítéssel volt képes régi kerületét Tramban megtartani. Ellenben Rómában csakugyan megválasztott Barzilai, kit egyesesen azért léptettek fel, hogy Ausztria ellen tüntessenek. Csakhogy Bar-

AZ „ARADI KÖZLÖNY” TÁRCZAJA.

— November 27. —

Gondolatok.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczaja. —

Künn tombol a vihar, a szél örületes gyorsasággal száguld az utcákon, majd egy-egy csomó elhervadt, száradó levelet ragadva fel, dühösen csapja az ablaktáblához, hol azok panaszos ziszzenést hallatva siklanak végig az üvegen, visszahullva a földre, hol végre az enyészet romboló hatalma eltüntet a semmiségbe.

Változó, — mujord minden! Lezámom szereimemet, nem akarom látni a körülöttem feltáruló szomoró képet. Mintha csak a haldokló természet szállott volna szembe a pusztító elemekkel, mintegy küzdeni akarva a további életért; nem akarom hallani a vihar zúgását, mert félek feltárlája kelteni keblemnek szendergős érzelmeit, — a szívem szenvedélyeit. Pihenni vágyom — pihenni és feledni a világot és mindazt, ami ahhoz tartozik; a magánynak csendes órája tértszen vissza önmagamhoz és lelki világomba merülve szabadon ringatózom gondolataimban.

Igen, csakhogy az agy nem pihen, a képzelet szilajon csahong, áthidalva térséget, időt, a múltat, jelent és jövőt oly családnyon közelhozza egymáshoz. A lélek lerázza magáról a mindennapiasság szűk korlátai közé szorító láncokat, a képzelet megkezdé vándorlását, a mely vándorlásnak nincsenek határai, magával ragadja a lelket oda se elérhetlen magas-

ság és messzeségbe, keresve, kutatva azt, ami a távolban a homályban van, amit a gyarló emberi ész bár tudni vágyik, de felfogni, megérteni képtelen. — De hát mi is a legtöbb ember a nagy világ mindenségében? Egy kicsiny, egy parányi porszem, a mely eltűnik, elvész a mindenségben észrevétlenül mint a hogy lehullott az élet útjára. A világ fennállásához arányitva a földi létet, milyen rövidnek tűnő felegy-egy embernek pályafutása; és mégis milyen sokan vannak, kik e pillanatnyi ideig tartó uton kényseritettek a megállapodásra, mert érzik, hogy ezen rövid és olyan szépnek látszó életnek kínos terhei alatt lerokadnak.

Ilyenkor hozzád fordul az ember nagy Alkotó. Követve, meghajolva szent törvények előtt, mit a természet törvénykönyvébe, az emberi szívbe vésett kezded; a porszemnyi ember fel mer tekinteni hozzád, mert hiszi, hogy jajjai, sóhajai felhatnak a magasba hozzád, hol téged keres! Hitéből erőt merítve halad tovább a küzdő ember azon az uton, amelyet végezete kijelölt, követve azon mindent ígéro és mindent olyan csábos szinben feltüntető fényugarat — a reményt. Könnyedén halad, mert hite még elérhetővé teszi azon pontot, ahova eljutva, kitűzött ezéja létesül. Az első fárastól ut után megállapodva az égre tekint, ésles nyugalom tölti el lelkét és megújult bizalommal tekint a keresztre, amely még pár pár percet előtt oly súlyosan nehezédék vállaira. De alig halad a vándor pár lépéssel előbbre, már ismét egy akadály, egy újabb gát törekvése előtt, és így tovább-tovább, mindig erősebb, több akadály, amelyeknek legyőzése egyre nehe-

zebb, kínosabb és végre teljesen leküzdhetetlené válik.

Eljutva e pontig, a halandó tehetetlensége érzetében, kínos vergődések közepette állapodik meg, keresve önmagában, segítségül hiva az erőt, akaratot a csüggedés érzetének legyőzésére, amely Prometheus lánczaihoz hasonló gyötrelmekkel fűzi őt vergődése színhelyéhez; mind hasztalan! E helyről szabadulnia lehetetlen, mert a testi s lelki erő egyaránt megtörve e farsztó küzdelemben, hite elvesze a folytonos csalódások által, amelylyel az élet utain találkozik.

Külsőre nézve milyen hasonló az emberek egymáshoz; miért nem lehetnek léleken is azok? Rut önzés, érdek, sőt gyakran vétkes hiúságból fordul az ember, a testvér testvér ellen, elnyomva, ha kell eltörpva másokat, hogy feltűnve, kiemelkedve társai közül, kiválva mint egy-egy bolygós a többi csillagok közül, feltűnjék, hol itt, majd ott a földtekén, elhiteve önmagával és a hiszékenyebb emberrel, hogy őt az a fényugart, amiért küzd, nem önmagáért, nem a hírnév, nem a dicsőségért, hanem csupán azért óhajta elérni, hogy a tudatlanság homályában tévelygő embercsopornak sötét útjára a tudásnak a világát hintse, utat mutatva a tévelygőknek. Pedig vezetne csak vissza egyetlen kis fényugarat abból, amit a nagyraagyvásában elvakult ember maga körül terjeszt, saját lelkivilágába, — tisztán állana előtte, hogy nem embertársának árve, de saját hiúsága vezérli cselekvésében. Az olyan élet, aminőt minden ember élhet, nem elégíti ki őt; ne csak a jelen, de az utókor is vegyen tudomást létezéséről, elválhatlanul fűződjé-

nek novéhez eme szavak: Ó élt, mert küzdött! — De hogy nemessen-e a célért, vagy önérdékből, ezt nem keresik azok, kik hozzá legközelebb állanak, mert jól esik a dicsőség napjából juttatott egy-egy eltévedt sugárnak kölcsönzött fényében tündökölni a távolabb állók szemében. Hiába, a legerősebb ember, a legnemesebb szív sem tagadhatja meg mindenkort, hogy a földből ered.

Mindennap száaz alakban ismétlődik a harc, amit a jó a gonosszal viv; és mennyi a szenvedés, ami ől, rombol a világon, — a boldog ember meg milyen keves, mert csaknem mindig a gonosz győz a jóval szemben és harcizban a győzelmet látva, hányszor tántorodik meg a legjobb ember maga is, — és ekkor jó a legkínosabb, de egyszersmind az életnek legremekebb alkotása: az a harc, amelyben önmagát győzi le az ember.

Tehát ne lenne más az élet, mint örökös vergődés, harc és küzdelem hol mások, hol önmagunk ellen? Az élet nem mindig olyan, amilyennek látszik, — hanem aminőnek vesszük.

Ábránd az élet megrontója, — veti ellen bölcsen a rideg ész. De kielt szív, rideg fásult kedély az, amelynek ábrándjai nincsenek; lehet-e elképzelni a rózsát tündöklő pompájában levelei, töviseivel — illat nélkül? Ki ne álmódná magát vissza abba a korbá, amidön nyugodt szendergésből felébredve, a lélek s a szemek először pillantják meg azt a ragyogó szívárványt az égen, mely telve ígéretekkel, mosolyogva int felé, s édes sejtelem alatt nyílik meg a szív. Milyen fögökony, milyen gazdag az, mert hév-

vel ragadja magához mindazt, ami szépet, ami jót ígér. Nem egy ember sóhajtja vissza azt az ílőt, amelyben még valónak hívó a káprázatot.

Az ábránd eltűnik, de az emlékezet az, ami folyton visszatérve hozzánk, minden salaktól menten, megtisztulva abból, ami ábránd volt, kísér a sirig; bár gyakran a bánat fátyolát borítja szívünk örömeire, mégis édes érzés abban az emlékezés, mert aki a szívével emlékezik, az folyton és újra szeret. Az agg, midőn remegős kezébe veszi az elsárgult levelet, arcán végigpergve hullanak könyei az elsárgult lapokra; nem-e a szerelem másodikvirágza ez? Írt, enyhét adó az emlékezet a szívnek, de lehet temető is, hol letarolt virágok felett vezet az élet útja, ahol minden fűszál, minden virág egy-egy kedves emlék.

Vannak emlékek, amelyek, ha nem is a közelmúltban, de idővel fájdalom nélkül is kedves emlékek lesznek.

A kötelesség hívó szava int; gondolatim megszakadnak. Künn még egyre tombol a vihar, benn a szívben enyhe meleget árad az emlékezeten megújuló hitek — reménynek ... Ha ...

Brooke Finchley leánya.

(Regény.)

Az „Aradi Közlöny” számára angolból fordította: [21] Vászányheji Jenika.

S azután meg ki van még, aki oly jól ismerje a kastélyban a járását és föleg ezt az utat, mint mr. Brooke? De azért jobb lesz nem beszélni róla; az öreg gróf még bizonyítékot kérne, és bonnan vegytük?

zilai nem mint a többség, hanem mint a kisebbség képviselője kapta a mandátumot. Az ország törvény szerint ugyanis azon kerületekben, melyek öt képviselőt választanak, minden választónak csak négy jelöltre szabad szavazni, míg az ötödik mandátum annak jut, ki relatív többséget kapott. Aránylag csekély számú szavazattal lett tehát Barzilai képviselő, ellenben a többi radikálisok Romában mind megkapták, köztük a párt egyik fővezére Guastalla. Barzilain kívül még csak egy határozatlan irredentista választott meg és pedig Bezzi Ravennában. Mint a radikálisok, úgy Nicotera töredéke, az ugynevezett délvédeli ellenzék is nagy veszteségeket szenvedett. Ellenben lényegesen megszaporodott, de nem a kormánypart, hanem a többi ellenzék rovására a konzervatív párt vagy jobb oldal s ez is hozzá fog járulni, hogy az új háznak mérsékeltlib színezete legyen, mint az edlignek volt.

Luxemburg új nagyhercege. Nasszau Adolf herceg, Luxemburg új nagyhercege, hétfőn az összes kabinetekhez körjegyzékét intézte, melyben jelenti, hogy a nasszau család szerződése és a luxemburgi alkotmány határozatai értelmében vasárnap Luxemburg trónjába lépett. A luxemburgi államminiszter hétfőn Frankfurtba érkezett s hosszasan értekezett a nagyherceggel, ki valószínűleg odérkezett Luxemburgba, de állandán csak Vilmos király temetése után fog ott megtelepedni.

Az angol trónbeszéd. Londonból jelentik 26-iki kelettel: A trónbeszéd, melylyel a parlament ma megnyitották, kijelenti, hogy a külfölddel való viszony a múlt évszázak óta nem változott és Európa békéjének biztosítása nem csökkent. A trónbeszéd jelzi a tárgyalás megindítását Olaszországgal az iránt, hogy megállapítsák a határvonalat az angol befolyás alatt álló észak-kelet-afrikai területek és az olasz védnökség alatt álló abessziniai birodalomhoz tartozó terület között. Megemlíti ezután a trónbeszéd, hogy Portugáliával megegyezősítés jött létre a módosítandó iránt és annak a reménynek ad kifejezést, hogy az újfundland halászat ügyében a tárgyalások oly meggyezésre fognak vezetni, mely kielégítő lesz a felek mindegyikére nézve. A trónbeszéd sajnálja, hogy a silány burgonyatermes miatt Irland nyugati grófságaiban inség fenyeget és reméli, hogy a kormány által teendő intézkedések enyhíteni fognak a bajon. A kormány törvényjavaslatot fog előterjeszteni az irlandi grófságok igazgatási rendszerének javítására céljából, az Angolországban fennálló törvény értelmében, továbbá törvényjavaslatot fog a parlament elé terjeszteni a kötelező tanítás költségéihez az ország részéről való hozzájárulás mértékének leszállítására tárgyában.

Az oroszok Párisban. A d'Almeida és Szeliwstov tábornok elleni merénylet állítólagos tettesét még mindig nem csípték el a francziák, de annál erősebben bűnnak el a Párisban élő oroszokkal, kiket egyaránt tartóztatnak le s utasítanak ki a francia állam területéről. Maga az egyszerű tény, hogy a foglyok ellen megfenyítet vizsgálatot sem indítanak, hanem csak kiutasítják őket, világos bizonyítéka annak, hogy a franczia hatóságok eljárása brutális és merő önkényen alapszik. Ha az illetőket csak a legcsekélyebb gyanu terhelné, akkor bizonyára legalább vizsgálatot indítanának ellenük. Így azonban a vizsgálat csak teljes ártatlanságukat igazolhatja, miert is Constant miniszter igénybe

sem veszi a bíróságok közreműködését, hanem adminisztratív uton bűnik el az állítólagos nihilistákkal, éppen úgy, mint az orosz kormány szokta tenni. Miért követik Párisban e rut példát, miért fosztják meg a menedékjogtól azokat, kik a legcsekélyebb váddal, sőt gyanuval sem illethetők, kik egyáltalán nem éltek vissza a francia vendégszeretettel, az eléggé ismeretes. Az illetőkre az orosz kormány rossz szemmel néz s ez elég a francia köztársaságnak arra, hogy ártatlan embereket üldözzön, insébbe, nyomorba döntson. Nem először történik ez mostan. De úgy látszik Párisban most a Szeliwstov elleni gonoszított alkalmul akarják arra használni, hogy kiűzzék mindazon oroszokat, kikre a pétervári rendőrség csak legkevésbé is gyanakszik. Már hozzá fogtak a munkához s kedden egész csapat állítólagos nihilistát, mert e névvel bélyegeznek meg mindenkit, aki Oroszországból bármi okból távozott, mihelyt oly szerencsétlen volt magára idezni valamely orosz rendőri közeg gyanuját, összefogdostak, hogy a határa szállítsák őket. A francziák erkölcsi és jogi érzésének sajnos súlyára vall, hogy csak a legalantibb néprtegek közt akadnak olyanok, kik kormányok szervezelmusa s az oroszimádás ez önmegelőző nyilvánulása ellen tiltakozni mernek. Mint írunk, volt ily tiltakozó gyűlés Párisban, csak hogy olyan elemek vettek benne részt, melyek szava méltán nem számíthat figyelemre.

Legujabb posta.

Simor János Bécsben. Simor János hercegprímás kedden délelben egy óra hosszat tartó látogatást tett Galimberti pápai nunciussal; a délután folyamában Szögyényi osztályfőnök és Galimberti nunciussal meglátogatták Simort a Pazmáneumban és hosszabb ideig maradtak nála. Általánosan azt hiszik, hogy ezek a látogatások összefüggésben állnak az elkeresztelési kérdéssel. A hercegprímás délutáni visszautazott Esztergomba.

Vilmos császár újabb nyilatkozata. A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ közli: A hétfői parlamentáris ebédet követő fasztelen társalgás alkalmával a császár ismételen megszólította Windhorst képviselőt és nagy érdeklődéssel tudakozódott egészsége felől. A császár a képviselővel szemben megelégedésének adott kifejezést afől, hogy a reformjavaslatok a képviselőházban oly tárgyilag megvitatásban részesülnek. Tárgyilag kritikát kívánok — mondá a császár, aki később ostorozta a szociáldemokrata kongresszus meddőségét a munkásokra nézve, a dogmatikus czívdások ellenségének vallotta magát és korholta azokat a politikusokat, kiknek működése csak a romboló kritikára szorítkozik. A császár érintette ezután a közlekedésügy fejlődését, a viziták és csatornák kiépítése mellett nyilatkozott és hangsúlyozta ezek hadászati jelentőségét és alkalmosságát a betegek és a sebesültek szállítására. — A császár legkedélyesebben beszélgetett Miquel miniszterrel is egy szofán, ahol szivarozás közben szűrölte fekete kávéját. Ez alatt egész kis udvar képződött körülötte, amelylyel élénk vitaközvetést folytatott,

különösen politikai kérdésekről beszélgetvén. A császár z ebédéről egyenesen színházba ment.

Táviratok.

— A képviselőház ülése. —

(Távirati tudósítás.)

Budapest, november 26. (Saját tud. táv.)
Elnök: Péchy Tamás.
Jegyzők: Madarász József, Eszterházy Kálmán gr. Széll Akos.

A kormány részéről jelen vannak: Szapáry Gyula gróf miniszterelnök, Csáky Albin gróf, Szilágyi Dezso, Fejérvári Géza báró.
A múlt ülési jegyzőkönyve felolvasatván hitelesítették.

Következik a napirend:
A közoktatásügyi költségvetés tárgyalása.

Neppel Ferenc nem tartja elveszítettnek a tíz napi vitát, mely e költségvetés felett folyt, mert a vita folyamán a pártok vetelkedve lobogtatták a szabadelvűség zászlaját. De tegnap Kudlik János oly szavakat ejtett ki, amelyek nem e korba való s nincsen egyetlen jó katolikus sem, aki követné a tisztelendő Kudlik képviselő úr által megharsogtatott hazai riadót. (Igaz! Ugy van!) Megvan győződve, hogy Magyarországon egyedül a liberális demokrácia irányulhat és ezért nem hitte, nem hiszi, hogy valaha lehetséges lesz nálunk a konzervatívizmus. Örömmel és lelkesedéssel üdvözi a kormányt e rendeletért és teljesen hozzájárul a kormány intenczióhoz. (Helyesleés jobbfelől.)

Hermann Ottó: Örömmel konstatálja, hogy a különböző felekezetek képviselői között úgy bent a házban, mint a folyósokon oly szép az egyetértés, de úgy találja mégis, hogy az emberek bizonyos tartózkodással viselkednek egymás iránt. Szólok szerint ez a vita épp egy századdal később. Aki az eseményeket figyelemmel kíséri, észreveheti, hogy a papok ajkáról ma is hangzanak oly elvek, amelyek egy századdal ekkor, ilyen nyilatkozat volt az, amelyet Schlaub püspök tett az orvosok és természettudósok ülésén és e modern tudósok közt nem akadt egy hang sem, amely tiltakozott volna az avult eszmék ellen. Nem fogadhatjuk el a miniszteri rendeletet, mert az csak egy felekezeti pártját fogja, pedig minden felekezetet elkeresztel; pedig a miniszternek nem felekezetre kell tekinteni, de arra, hogy az állam minden felett áll. Ő a felekezetek iránt teljesen indifferens, az ő legfőbb elve a szabadság s úgy találja, hogy e téren a protestáns egyház az első. Az ő konkluziója e téren az, hogy az 1848-iki törvényhozás tisztán látta, hogy mi a teendő, mert már türelmetlen az állapot az állam és a katolikus egyház közt. Ezt a kérdést napról napra halasztjuk anélkül, hogy egyszer már megoldásra vezetnénk. A liberalizmus rendkívüli diadalát látja szülő Apponyi Albert multkori beszédében és az sem kívánhat mást, mint a kötelező polgári házasságot és az állami anyakönyvvizetést.

Szilágyi Dezso: (Halljuk! Halljuk!) Mielőtt a kérdés tárgyalására átmenne, Hermann Ottó egy észrevételre azon meggyőződésének ad kifejezést: hogy minden szabadelvű intézmények a buzgó katolikusok közreműködésével jöttek létre. Hisz e vita folyamán világosodott ki leginkább, hogy a szab. elvűség kérdésében a pártok közt különbség nincs s mindenik párt lelkesedéssel követi a liberális zászlót. (Zajos helyesleés jobbról.) Attár ezután a miniszter az anyakönyvek kérdésére, amelyet mindig az állam szabályozott. Az állam az anya-

gyaknyakat már készen találta az egyházzal s ő csak szabályozta, majd hitelességgel ruházta fel azokat. Az 1791. tezik foglalkozik csak az anyakönyvekkel és ez e kére a döntő tényező. E törvény 12. §-a kimondja azt, hogy a lelkészek anyakönyvvezetési tartoznak egyetlen miniszternek nem volt joga az állam kötelező rendjétől eltérni, vagy megváltoztatni. Azelőtt nem képezte vita tárgyát, hogy ki melyik felekezethez tartozik, csak azután jött közbe oly esemény, mely szükségessé tette az 1868. évi törvény egyik létesítést. Konstatálja a miniszter, hogy az állam és a keresztény katolikus egyház közt tényleg különbség van.

Am az 1868. 27. t.-cikk kifejezte azt az elvet, hogy mindenik lelkész anyakönyvvezető, de csak a saját hitfelekezetére nézve. Némely anyakönyvvezetésnél az állam ellenére egyházi fellogás érvényesül s szeretné tudni, hogy melyik miniszter az, hogy k kérdezik tőle, ki illetékes az anyakönyvvezetésre, csak azt válaszolhatja, hogy akit a törvény erre felhatalmaz. Ha valami idegen hallgatná a vitát, elcsudálkoznék, hogy mily ügyesen el lehet homályosítani egy ilyen kérdést, melyben ő, de meg az egész kormány az eljárás miniszterrel teljesen szolidarisok. (Zajos helyesleés jobbfelől.) Polemizál Beöthy Akossal, aki soha nem állított elveket ránt elő tudása rejteit aknáiból. (Zajos derűtség.) Beöthy minden hézselhetőt lát ebben a rendeletben, pedig nincs benne más, mint a törvény megerősítése. (Ugy van! Ugy van!) Beöthy német elméleti tételekre alapítja a maga rendszerét, amelyeket a magyar államra érvényesíteni nem lehet. De el-elveti Beöthy a másik szempontot is; mert hisz amikor a lelkész könyvet vezet, ugyanakkor állami funkciót teljesít, amelyet kötelessége úgy teljesíteni, amint a törvény előírja. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Apponyi Albert aggályaira azt jegyzi meg, hogy az anyakönyvek kiadása csak az a lelkész illetékes, aki erre törvény értelmében illetékes. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Apponyi második aggályára azt jegyzi meg, hogy sem a kormány, sem a bíróság törvénymagyarazata nem végérvényes, de az ilyen ügyekben az anyakönyvek körül eljárásnak legilletékesebb magyarazója a kultuszminiszter s ennek alávetni tartozik magát az anyakönyvvezető. Természetes, végérvényesen magyarazni a törvényt csak a törvényhozás illetékes.

Ez ügyben igenis lehetett kihágást statuálni, hátha még fegyelmi vétségek statultak volna az anyakönyvek körüli eljárás, akkor lett volna még szó rettenetes alkotmányvétségéről. (Zajos derűség jobbfelől.) A törvény azt mondja, hogy a miniszternek — s itt nincs különbség téve miniszter és miniszter közt — joga van kihágást, rendeleti uton statuálni, s téved Beöthy Akos, amikor azt mondja, hogy Pauler csak a rendőri kihágásra terjesztette ki a miniszter jogkörét. Hivatkozik a miniszter külföldi példákra, ahol tudomány, irodalom, de még sok minden a poliziális hatóság alatt áll. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Hosszu polemikus beszéde folyamán fejtegeti szöve, hogy nem a megszorító, vagy tágító határozatok a mérvadók, de igenis maga a törvény. Egy kormány nem lehet Hamlet, aki töprengjen a törvény felett, de a kinek tennie és cselekednie kell. Nem akarja meggyezés nélkül hagyni a miniszter Apponyi azon meggyőzését, hogy e rendelet nem volt czélzárts és azt hiszi, hogy ha Apponyi a külföldön szólna, azt talán, hogy a kormány nemcsak rendkívüli, de rendes viszonyokra is kiterjed a rendeletezői joga. Hisz ez a haladás má követelményeit tekintetbe véve másként nem is volna lehetséges. Neveltség volna, ha valami kétey merülne fel s a kormány ezt rendeleti uton elosztja, azt mondani, hogy e törvény-magyarazása törvénytelen. A bíróság egy rendelet megírásánál nem illetékes és ez a kormány nem kötheti. A rendeletek elbírálásánál a kormány mérvadó, mely egyedül felelős rendeleterért s ezért neveltség azt mondani, hogy a kormány bíróság háta mögé vonult. Ilyet nem tesz és nem tett magyar kormány soha s azt hiszi a miniszter, hogy maga Apponyi sem gondolta ezt. Apponyi czélzártsággal elvével szemben azt kérdi, hogy mit lehetett volna akkor tenni mást, mint a rendeletet kibocsátani. Ha ez nem történik, ha meg-hagyatik az eredeti állapot, akkor a kormány meghajlott volna az egyház előtt s ezzel megsértette volna az 1868-iki törvényt. (Zajos helyesleés jobbról.)

A ház általános figyelemmel hallgatta és helyesléssel fogadta Szilágyi nyilatkozatait. Már első fogalmazásában kész a házasságjog törvényhozás elterjesztésére, mely házassági jogot a családjoggal kapcsolatosan kívánja rendezni, mely minden állampolgárra felekezeti különbség nélkül ugyanazt a kötelező jogsza bályt állítja föl és pedig eltörli az összes felekezeti jurisdikciót, az állam törvényei alá helyezi a polgárokat. E nagy reformnak tehát konzekvenziái lesznek: a polgári anyakönyvvezetés, a polgári házasság. Az állam és egyház közötti viszony gyökeres átváltoztatására szükség egyáltalán nincs.

A miniszter beszédét hosszas, lelkes éljenzés kísérte.
Szilágyi után Beöthy, Apponyi szöveget. Utóbbi pártja zajos helyeslése közt erősítette kifejtett álláspontját. A vitának utolsó szónoka Ugron Gábor, megtámadta a kormány álláspontját, kívánja

irányul határozati javaslatának elfogadását.

Földrengés. —
Zágráb, nov. 26. (Saját tud. táv.) Ma reggel 7/6 órakor itt gyöngye földrengés volt érezhető.

Salisbury nyilatkozata. —
London, nov. 26. (Saj. tud. táv.) A felsőház tegnapi ülésén a válaszfelirati vita folyamán Salisbury miniszterelnök kijelentette, hogy a City a legutóbbi pénzváltás alkalmából nagy hálaival tartozik az angol bank kormányzójának. Minthogy a kormány ez ügyben nem tett lépéseket, a kormányzóval nem folyt iratváltás, mely feltörjesztendő volna. A kérdés tárgyalása nem kívánatos, minthogy az események megmagyarázásánál tisztán bizalmi dolgokat kellene szóba hozni. Az afrikai expedicióról telt szörnyű leleplezések ügyében a kormány nem szándékozik vizsgálatot indítani, mert nem bizonyos, hogy a vizsgálat kiderítené-e a valót, míg könnyen igazságtalanságra vezethető. Az expedíció fővezére, aki e leleplezéseket tette, nem brit alattvaló, a két főbűnök pedig az emberi igazságszolgáltatás keze már nem érheti utól. A felsőház december 2-ig elnapolta ülését.

Parnell visszalépeése. —
London, nov. 26. (Saját tud. táv.) Gladstone levelet intézett Morley-hez, melyben sajnálatát nyilvánítja, hogy Parnell nem lép vissza és kijelenti, hogy Parnell megmaradása az ir párt élén káros lenne magára az ügyre nézve, zavarba juttatná Irland barátait és értékelenné tenné Gladstone a szabadelvű párt vezetésénél. Gladstone értesítette Mac Carthy ir képviselőt e elhatározásáról, azzal a kérésrel, hogy közölje azt a többi parnellista képviselővel is. A parnellisták gyűlése után, melyben Parnell újra megválasztották a párt fejévé, Gladstone és Morley értekeztek Parnellel kifejtették előtte lemondásának szükségességét, s midőn Parnell mindenek dacára eldöntélték látszott, hogy nem fog lemondani, Gladstone átadta említett levelet a sajtónak közzététel végett. Az alsóház szabadelvű pártjában nagy a megdöbbenés.

Naptár.
November 27. Csütörtök. Róm. kir. naptár Virgil. Protestáns naptár: Virgil. — Görögkeleti naptár (nov. 13.): Guriasz. — A nap két 7 óra 22 perccel, nyugszik 4 óra 11 perccel.
Külsőny-könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3-4-ig és pénteken 11-12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Időjárás.
Légnemiség: reggel 7 órakor 749.2 mm. délután 2 órakor 748.6 mm. Hőmérséklet: reggel 7 órakor 2.1, délután 2 órakor 3.3. Szél irányja és erve: reggel 7 órakor K. 3, délután 2 órakor N. 4. — Felhőzet: reggel borult, eső, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: — mm.

HIREK.

Arad csatornázására tudvalevőleg a város pályázatot írt ki. A pályázat határideje tegnap este 6 órakor járt le. Ez ideig három pályamű érkezett be Salacz Gyula polgármesterhez s így a pályázat számlilag nem meddő.

Arad megye bájja. Arad megye tisztikara az idén sem mulasztja el egyrészt kellemes estét szervezni a mulató közönségnek, másrészt tetemes összeggel szaporítani a tisztiznyudjalapot, mely különösen mostanság nagyon igénybe van véve. Bizton állíthatjuk, hogy mint eddig, úgy ezután is oldala mellett, találja a tisztikar ugy Arad megye, mint Arad város közönségét e nemes vállalkozásában. A központi tisztviselői kar tegnap délelőtt fél 11 órakor értekezletet tartott a rendezendő bál ügyében Szathmáry Gyula alispán elnöklété alatt. Az értekezleten minden központi tisztviselő részt vett. Elhatározták, hogy mint eddig, most is bált rendeznek a „Fehér Kereszt“ nagyteremben és pedig január hó 10-én. A bál rendezésének mikéntjét megállapítandó, egyelőre egy szűkebb körű rendezőbizottságot alakítottak Szathmáry Gyula alispán elnöklété alatt. E bizottság tagjai: Dániel László, Oláh Elemér, Nachterbál Gyula, Dálnoky Nagy Lajos, Kriván János, Bolyos József, Reicher Károly és Szathmáry Géza. A jótékonycezlú bál előkészületeit élénk figyelemmel fogjuk kísérni s azokról minél gyakrabban adunk hírt a közönségnek.

A filharmonikus egyesület választása tegnap délután 5 órakor a Krispin-féle teremben megtartott ülésén Hőszly Jakabot választotta meg egyhangúlag igazgatójának. A működő tagok első üléseiket hihetőleg már jövő vasárnap fogják megtartani, amidőn a megrendelt zenedarabokat is bemutatthatják. A választmány egyszersmind azt is elhatározta, hogy a tél folyamán két hangversenyt fog rendezni: az első csupán a pártoló és működő tagok részére a Krispin-teremben, a másodikat alaptökökének gyarapítására a „Fehér-Kereszt“ nagytermében. E két hangversenyen kívül májusban is fog egyet rendezni, mely pedig a színházban, melynek tiszta jövedelme szintén

Ezalatt Judith is kezdte magát egy kissé összeszedni, és főlegyenesedve székbé nemszóna:

— Sarah, én is azt hiszem, Jakobs családott. Napfényed egészen másként lát az ember, mint éjjel. A holdvilág csalékony és nem is elég erős, s ok a homály, a mely árny. És különben is Mr. Brooke, tudtommal csakugyan Amerikában van, a grófné is mondá nekem.

— Az csak olyan beszéd, miss Judith, azt hiszem, amit látok, — bölcselekedt Sarah. — Tegnap lenn a faluban néhányan is mondták, hogy látták Mr. Brookeot itt a környéken. Meg lehet győződve róla miss, hogy csakugyan itt van és csak alkalomra várt, hogy mintán önkényesen semmit sem akartak neki adni, tehát erőszakkal szerezzen magának egy kis pénz.

Szegény, szerencsétlen Judith. A csapás, mely oly váratlanul érte, végtelen fájdalommal töltötte el, és egészen megbénította gondolkodó képességét. Hiszen, ha mindez igaz, mit Sarah beszélt, úgy ő egy tolvajnak a neje. Ha a világ megtudja ezt! De akkor hát mire való a pénz, a gazdagság, ha neve mégis be van szennyezve, s mindenki ujjal mutogat rá, mint egy rabló feleségére. S szörnyűség, mi több, egy esetleges gyilkos neje. Mert, ha nem gondolt volna ily lehetőségre is, miért hozott volna puskát magával? Ki tudja mióta tervezte ezt a rablást, s talán azért is szökött meg előle két ízben is. Borzasztó volt Judithnak még gondolatban is ilyenekkel gyanusítani férjét, de a körülmények mellette bizonyították, s a tett valószínűsége éles tönkért járt át a fiatal nő szívére.

Mily büszke akart ő lenni férjére és ennek nevére, és ime, most csak szegénylénie kell magát miatta. Jó éjszákát ezekkel örökre, ok boldogság. Judith összerázkódott, képtelen lévén egyetlenegy hang kibocsátására is.

— De kissasszonyom, — szóló Sarah, — azért nem kell olyan arcot vágna, nekünk semmi köztünk a dologhoz. Vagy

úgy; miss Judith természetesen sajnálja barátját, azért olyan szomorú? Na, pedig még a barátság kedvéért sem kellene annyira szívére venni. S aztán ismerem én az ilyen történeteket; az egész esemény el lesz palástolva és hallgatva, hát miért volgnának a Linmore grófok olyan gazdagok.

— Sarah, mégis csak borzasztó elgondolni nekem, hogy egy nemes ember fia, egy ilyen ur legyen ennek a tetteinek következtével legyusitva. Utóvégre is, még az egész olyan valószínűtlen, semmiről sem vagyunk bizonyosak. Kérem, Sarah, ne is szóljon egy szót sem a többi családtagoktól, amit az előbb nekem elmesélt, esetleg magának volna a legnagyobb kára belőle.

— Bizon bennem, miss Ju, — szóló Sarah, — én mindig tudom, mikor lehet és mikor nem lehet beszélni. Uram Jézus, de hogy is néz ki, miss, olyan fehér, mint a fal. Bizonyosan az okozza, hogy olyan hirtelen fölébresztődött, és úgy megijedt. Talán jobb is volna, ha reggelijét ide a szobájába hoznám?

— En is azt hiszem, hogy jót fog tenni nekem, ha néhány órára egyedül maradok. Igen, igen Sarah, hozzon nekem egy csésze kávé, de egyebet semmit sem kérek, — szóló Judith bágyadt hangon. Egyedül maradván, arczát kezébe rejté és keservesen zokogott:

— Oh, Brooke! Brooke! ez nem lehet igaz! Ezt te nem tehetted!
— Igen, lehetetlen! — kiáltá hirtelen fölugorva. Arczába ismét visszatért a pirosság, s Judith újból remélni kezdett. — Eh, a lovász tévedett! — ismétlé újból és újból. — Szót sem szenved, csak tévedett!

Néhány percig egészen nyugodt volt, de lassankint ismét elfogta az a kellemetlen érzés, ami már az éjjel is bántotta, mikor azon töprengedett, hogy miért is szökött előle Brooke.

Gyanuja ismét éledni kezdett, dacára annak, hogy csaknem ideges állhatatos-

sággal tagadta saját maga előtt. Nem volt képes tovább egyedül maradni, lefutott a lépcsőn, le az ebédőbe, hol az egész társaság együtt volt a reggelivel, hogy itt a többiek beszélgetését hallgatva, megszabaduljon kegyetlen üldözötől — saját gondolataitól.

Eppen Graham beszélt; bár szemei nyugtalanul ide-oda mozogtak, arca mosolygott, amit az éjjeli események és a keresés eredményét mesélte a társaságnak.

Judith megjelenése minden oldalról önkénytelen fölkiáltást vont maga után.

— Hogyan, miss Judith, hisz ön még számlanomramlótobban néz ki, mint bármelyik közülünk? — kiáltá Mrs. Finchley. — Olyan kisértetiesen sápadt, hogy lady Helén halványasága semmi sem az önéhez képest.

— Megvallom, — felelé Judith, mosolyt erőltetvén ajkaira, — hogy nagyon, de nagyon megviselt az ijedség, és még hozzá az álmatlan éj. Pedig én nem bírom az éjszakaiást.

Judith magyarazata oly természetes volt, hogy senki sem kételkedett abban. A félbeszakítás után Graham ismét fölvette a szót és erőltetett vidámsággal mesélt tovább:

— Egy puskát találtunk miss Oakley, — szóló Graham természetellenes magas hangon, — talán már mesélt is önnek róla a komornája? Természetesen minden eszközt megragadunk, hogy lady Helén ékszerreit visszaszerezjük.

— Ah, s talán már gyanítják is, hogy ki a bűnös? — kérde tetetett tudatlansággal Judith.

— Oh, még ennyire nem vagyunk; a rendőrség erőlyesen nyomozza a tetteket, de még mindaddig nem is gyanítják, hogy kik lehettek. En részemről meg vagyok győződve felőle, hogy a rablók Londonból jöttek, s hogy kitanult gonoszok, kik mesterségszerűen üzük a lopást.

(Folytatás következik.)

az alapító gyarapítására szolgálnak. Egyéb egyesületi ügyek mellett Sal-
ia y Béla dr. alelnök vezetésével egy
bizottság küldött ki, mely az ügyrendet
fogja megállapítani. Örömmel jegyezzük
meg itt, hogy az egyesület tagjainak
száma a 400-at már meghaladja.

A hadtestparancsnok diszpolgár.
Temesvárt a városi közgyűlés Wald-
stätt en báró tábornagyára és VII.
hadtestparancsnokot diszpolgár rá
választotta, mivel a hadügyminiszternél
a várkapuk lebontásához a szükséges
engedélyt kieszakoztatta, ami a város jövő
fejlődésére elős lépés.

Pollák Gyula dr. tiszteletbeli fő-
orvos állapotában, mint örömmel értesülünk
— javulás állott be, eltérő karja mind-
inkább javul, azonban még beletelik pár
het míg a szobát elhagyhatja. Naponta
Aradnak csaknem minden orvosa meg-
fordul nála, olyan nagy iránta az érdek-
lődés.

A száj- és körömfájás az aradi
hizlakokban megszűnt. A járvány fellepte
folytán elrendelt zárlatok az aradi hizla-
kban feloldattak: 20-án Neuman test-
vérek, 25-én Mittelmann és társai, 26-án
az aradi gyártelep részv. társulat, 27-én
Gutzjahr Mihály és fia szeszgyári hizla-
dáikban, a járvány teljes megszűnése
folytán.

A város iskolázásáért ma délután 4
órákor ülést fog tartani. A napirenden
igen sok érdekes tárgy van.

Katonai kinevezés. Mikleu
György 8. honvéd gyalogezredbeli pót-
tartályos, az aradi gör.-kel. püspökség-
hez tartozó Székesút lelkes tartalékos
honvéd segédlélekészre nevezett ki.

Jegyzőválasztás. Hosszu évek so-
rán csak helyettes jegyzője volt Zsig-
mondhá községnek, miután a lakos-
ság minden áron azt akarta, hogy Zsig-
mondhá alakuljon át kisközséggé és
mint ilyen, csatoltassék Ujaradhoz, mert
a Maros-védelmi munkák, jegyzőtartást
sát nem bírják meg. Utóbb a viszonyok ked-
vezésben alakultak, a község maga kérte,
hogy hagyassék meg nagyközségnek. Ami-
niszter engedett a kérelemnek s az évek
során huzodó ügyet eldöntötte, kimond-
ván, hogy Zsigmondhá a nagy-
község maradjon. E határozat folytán
az eddigi jegyzői helyettesítések meg-
szűnnek és Ortutay Gyula aradjá-
rási főszolgabíró ki fogja írni a választást
a jegyzői állásra nézve.

Esküvő. Zemplényi Sándor,
az aradi színházi-bérbérek kávéházának tu-
lajdonosa, kinek e tekintetben Arad
nagyvárosi volt igen sokat köszön,
kedden kelt egybe az evangélikus tem-
plomban M a u h e r c z Emma kisasszony-
nyak az esketést Frindt Lajos ev.
ref. lelkész végezte; tanúk voltak Ka-
b d s b ö János dr. és W a d o w s z k y
Gusztáv. Az esküvőt fényes lakoma kö-
vetette a főúr lakásán.

A Pécskai Dalkör fényesen sike-
rült hangversenyéről már adtuk tudósítá-
st. A balon jelen volt szép hölgyek névsorát
tudósítónk a következőkben állí-
totta össze: Leányok: Köpf Irma,
Gartner Ilonka, Schwesztér nővérek, Pav-
lás nővérek, Folly Giza, Schwarcz Lenke,
Turoszanyi Mariska, Kropacek Rozsa, Bor-
sos Irma, Heimann Rozsa (Arad), Veress
Kornélia, Steinger kisasszony, Riesz
nővérek, Berzi Juliska, Badalik Vilma,
Séner Teréz, Süss nővérek, Donath Ma-
riska, Steiner Janka, Varga Teréz, Nagy
kisasszony, Nagy Vilma, Vancsik kisas-
szony, Virág nővérek, Kuncsek Etel
kisasszony. Asszonyok: Köpfné,
Krippné, Schwesztér drné, Novákné, Pe-
trovicsné, Gartnerné, Véghné (Arad), ifj.
Issekutzné, idősb. és ifj. Pavlásné. Bor-
sosné, Papp Gyuláné (Arad), Szomoruné,
Vázyiné, Györfyné, Skrainkáné, Pová-
zsné, Goldzieher drné, Kaiserné, Stern-
lichtné, Iritz Eliáné, Rieszné, Baginé,
Fülöpné, Süssné. Sénerné, Dóuth Im-
réné, Donath Jánosné, Orozsné, Mosonyi
Sándorné, Polonyiné, Nagy Andrásné,
Maros Györgyné, Róthné, Vargáné, Nagy
Sándorné, Nagy Mártonné, Deutschné,
Vancsikné, Gombosné, Badalikné, Vi-
ragné Steiner Adolfné, Steiner Karolyné,
Az első négyest nem 64, de 80 pár tán-
czolta. Mindenkit elragadtató a vedőkné
K r i p p Józsefné szeretetreméltósága.

A Hassinger-utcai leányiskolára
kiírták a pályázati feltételeket, minden
munkára egyenként. A kiképzési árak:
könyvesmunka 15,595 frt 36 kr, cserpező
751 frt 20 kr, ács 2529 frt 20 kr, bido-
goc 496 frt 24 kr, kőfaragó 785 frt 70
kr, asztalos 3022 frt 93 kr, lakatos 4526
frt 9 kr, üvegcs 367 frt, mázóli 202 frt,
szobafestő 133 frt, kályhákra 855 frt,
összesen 29,466 frt 4 kr.

A művészeti ügynökök ellen a mi-
niszter a következő rendeletet intézte
Arad város és megye törvényhatóságai-
hoz: Tudomásomra jutott, hogy főleg na-
gyobb városokban mindgyere szaporodik
azon ügynökök száma, kik az elsőfokú
iparhatóságok által ügynöki ipar gyako-
rútlára kiadott igazolványok alapján
művészi foglalkozás czimén szereplő egy-
nek közvetítésével foglalkoznak, sőt ezen
foglalkozás ürügye alatt különösen a
keleti tartományokba magyar alattvalókat,
kivételesen német szerződésnek és a szer-
ződést vagy szegedést közzétetik. Felhi-
vóm (a czimet), utasítsa az alatta levő
elsőfokú iparhatóságokat, hogy amennyi-
ben tudomására jutának annak, miszerint
a foglalkozás-közvetítési ipar az ipar-
törvény 10. §-a szerinti engedély nélkül
üzetik, az ipartörvény 158. §-a) pontjában
megállapított megtorlást annál szigorub-
ban alkalmazzák, mert a fentebb jelzett
viszáltségek meggátálása érdekében is
szükséges annak ellenőrzése, hogy a

foglalkozást közvetítő a többször említett
törvény 15. §-ában kötelezőleg előírt
könyvet vezesse, melyből mindenkor ki-
deríthető legyen az, hogy a foglalkozást
kereső egyén kihez szegődött.

Falb diadala. Falb Rudolf dr.
a sokszor sarokba szorított időjős most
diada.maskodhatik. November 24-re kri-
tikus napot jósolt és egész nap csak-
ugyan nemcsak változó, szeszélyes idő-
járás volt, hanem időnként csak ugy-
zuhogott az eső és erős szélvész dühön-
gött úgy nálunk, mint a fővárosban. Po-
zsonybol pedig, hol szintén szeles és
esős volt az időjárás, azt távirják, hogy
delelőtt tíz óra negyvennyolc perczok
erős, két másodpercig tartó
földreugést éreztek. Falb,
ugyanis azt is megjósolta, hogy a kriti-
kus időjárás a következő napokra is ki
fog terjedni és igazra lett. Aradon kedden
roppant komor időre ébredtünk, ugy lát-
szott, mintha vagy eső vagy havazás fe-
nyegtetne. Csalódtunk, 10 órára olyan
verőfényes idő lett, a nap ugy sütött
akárcsak nyáron. Ez a szép idő tartott
estig, mikor szép holdvilágos, de csikorgó
idő lett. Ez az állapot sem tartott soká.
Két óra táján ugyancsak beborult az ég és
kellemetlen zuhogó eső esett, mely hol ki-
sebb, hol nagyobb mértékben, eltartott
szerda estig.

Arléitesek a megyén. Arad megye
alispánjánál ma délelőtt arléites fognak
tartani: a legénység egyenruhájának, az
irodai szereknek és a világító anyagok-
nak szállítására nézve.

A mácsai falkavadásztársaság sü-
netet tartott, azonban december 1-től
ismét fog vadászni, még pedig négyszer
hetenkint, amíg az idő engedi. A társa-
ságmeetjei következőleg állapították meg:
Hétfő: Kicsó-major.
Kedd: 86. sz. órház.
Péntek: Vászárhelyi-csárda.
Szombat: Ujfalva.

Az önkényesek első kiképzését e
hó végével befejezik. December 1-én
már kezdetét veszi az önkényes-iskolai
tanfolyam, melyben az elméleti kiképzést
nyerik önkényeseink.

Amit az anya tudott. Fiu (remegve)
Anyám, bocssás meg, én titokban eljegyez-
tem magam egy —
A nya (összevet szemöldökkel kitörésre
készül).
Fiu (folytatja): leányval, kinek hoz-
mánya 70 ezer frt.

A nya (örömmel) Oh tudtam én, hogy
az én fiaim nem választgat olyat, aki mel-
talan az szivére!
Riztosított munkások. G o r z ó A n t a
l és társai-féle cipőgyárt-
teknap kölcsönös szerződés alapján az összes
férj és női személyzetet, valamint tanonczeit
az aradi általános munkás betegsegélyző eg-
yletbe felvétette, az egylet pedig a gyár és
munkásainak az első felvétele alkalmával az
ott levő összes személyzetnek, ugyszintén a
később belépőknek, oly kedvezményeket biz-
tosított, hogy hasonló egylet az alapsza-
bályainál fogva nem is adhatja meg, miáltal
az egylet humanitatisuk eljárása folytán, nem-
különben a gyár tulajdonosa pedig a munká-
saival szemben tanusított rokonszenvükért
elismerést érdemelnek meg. Bár a többi na-
gyobb gyárak és vállalkozó iparosok szintén
e példát mielőbb követnék, hogy munkásai
betegség vagy baleset bekövetkezése esetén
azok és azáltal nyomorba jutott családjai
némi enyhülést nyerjenek.

Vadak kiakasztása. A főkapitány
hirdetményt fog közzétenni, melyben elír-
tja, hogy a kereskedők üzleteik elé előtt, vagy
levágtott vadakat akasztassanak ki, miután ezek
egyrészt a közönség ruházatát elpusztolják,
de másrészt a közlekedést is gátolják.

A vörhenyjárvány lassan szűnik.
A kimutatás róla a következő: Október
elsőjétől kezdve mostanáig vörhenyben
megbetegedett 100; ezek közül meggyó-
gyult 54, meghalt 9, gyógykezelés alatt
maradt 37, 9-czel kevesebb mint a múlt
héten.

Születtek, meghaltak. Arad város
területén a múlt héten folyamán született
10 fi- 10 nőnemű, összesen 20 gyermek;
a születések évi aránya 261 pro mille.
Meghalt 13 fi- 10 nőnemű, összesen 23
egyen; a halálozás évi aránya 30.1 pro
mille.

Iskola-építés. Nagy l a k o n is-
kolát építenek 2500 frt költséggel. Aján-
latok november 29-éig B u c h nagylakli
ügyvédhez intézendők. Az ajánlati tár-
gyalást november 30-án tartják meg.

Csillagászati feljegyzések a Krisz-
tus előtti korból. Oppert világhírű orien-
talista jelentést tett a párisi "Académie
des inscriptions et belles lettres"-nek,
amelynek ő is tagja, azon érdekes ékirás-
os csillagászati feljegyzésekről, mely
Krisztus előtti 521 és 522-iki évekből
való és Babylóban fedeztetett fel. Az
ékirásos feljegyzések csodálatos módon
egyeznek a Levesrier által 2300 évvel
utóbb eszközött csillagászati számítások-
kal. E feliratok segítségével azonkívül
véglegeesen sikerülend a biblia és a szent-
könyvek, valamint a történelem némely
zavart pontját tisztába hozni. Különösen
terjedelmesen szólnak a Cambyzes halála
körüli időkrol.

Kutyaharapas. F a r a g ó Elemér
15 éves fiút az Orczy-utca 21. számú
háznál megharapta egy neufundlandi eb.
A fiut T i s c h Mór kerületi orvos vette
ápolás alá. A kutya megfigyelés alatt áll.

A temesvári királyi tábla berende-
zését N e n g y e l Lőrincz arad-szegedi
cég nyerte el 14,900 frtéért, mint legtöb-
bet igérő.

A közigazgatás államosítása tár-
gyában a közönségi és körjegyzők központi
egylete emlékiratot intéz a miniszterhez,
melyben inem az ellen szólnak, hanem egy-
némely módosítást ajánlanak a miniszter
figyelmébe. Az emlékiratot pártolás végett
A r a d m e g y é n e k is megküldték.

A barna szövetből készült bakancs,
mely a próbát kiállotta, mint másod lébbeli
valamennyi gyalogcsapat számára rendsze-
sítettet, s hólgy vagy ennek folytán horz-
sés esetén, továbbá a laktanyában, vasuti
utazások vagy a borbakancs javításában léte
esetén viselhetik. Az aradiak is most kapták
meg az új bakancsot.

Körözések. Butiga Juon kóbor
czigány ellopott F a u r Simontól egy
ujdonat új ruhát s azzal megszökött. Az
eleki szolgabíróóság országzszerete keresteti.
D u l h á z Gyorgye lopás büntetvével vád-
olva, megugrott a büntető igazságszol-
gáltatás elől. Az aradi kir. törvényszék
országzszerete körözi.

A királyné Corfuban. A "Bud.
Corr." jelenti: Arra nézve, hogy a ki-
rályné Ö Felsége mennyi ideig fog
Corfuban tartózkodni és mikor érkezik
Triesztbe, ez ideig még nem történt
elhatározás. Valószínű, hogy Ö Felsége
csak december folyamán tér vissza. Az
a jelentés, hogy a király november
28-án Miramaréba megy, alaptalan.

Szelversztov tábornok Magyaror-
szágon. A Párisban meggyilkolt orosz tá-
bornok életrajzi adataiból az látszik, hogy a
tábornok fiatal korában itt járt M a g y a r-
o r s z á g o n, résztvett a 49-iki orosz invá-
zióban. Szelversztov ugyanis fiatal korában
segédisztáje volt Paskievics tábornoknak, a
Magyarországra küldött orosz sereg vezéré-
nek. Gyors katonai karriert csinált, s ezt,
mint mondják, a Magyarországon szerepelt
Rudiger tábornok szép feleségének
köszönhetette. Később lépett át Szelversztov
a csendőrséghez, s tudvalegleg akkor vonta
magára a nihilisták gyűlöletét.

Spanyol fürdő. Az elhunyt Károlyi
Gyula gróflról egy tisztviselője józú törté-
netét beszél el, melyet a megboldogult főúr
Parádon időzése alkalmával majd mindany-
nyiszor előhozott. A hetvenes években, első
nejevel Georginával egy telet Párisban tölt-
ött, ahol ez komolyan megbetegedett; de hála
egy francia hírneves orvos tudományának a
beteg tavaszra túl volt minden veszedel-
men, amikor aztán utókurára egy spanyol
fürdőre kellett mennie, mely valahol az isten
háta mögött, a Pireneusokban feküdt. A gyón-
gő férj, aki nejeét tenyerén hozdotta, ide
is követte őt s megosztá vele az új fárada-
lmat, ami valóban nem volt csekély. Bayon-
néig a legnagyobb viharban a tengeren utaz-
tak, ahonnan meredek utakon szövőrháton és
csendőrök kísérete mellett — mert a vidék
hemzsegett garáda rablóktól — érkeztek meg
börig átízva, a világhírű spanyol fürdőbe,
ahol primitív szerkezetű kalypzában nyertek
szállást. Midőn másnap reggel a fürdőorvos-
nak keserves utazásukat elpanaszolták, az
iparkodott őket megnyugtani:

Igaz, hogy fáradságos az ide való
utazás, hanem ezt kárpótolni fogja az itteni
kitünő víz, mely pártját ritkítja a kontinensen.
Kiváló szaktelintéyek azt állítják, hogy
ennek hatását hasonló bajban csak egy
fürdő mulja fölül, de az nagyon messzire
Magyarországon van, a hol amint hallom,
amberevők vannak. Ugy hívják, hollom —
P a r á d.

A gróf mosolyogva tekintett feleségére:
I osztályu kupában utazhattunk volna
odaig és legalább otthon a tulajdon fű-
dönkben volnánk.

Rövid hírek. Az orosz hírla-
pok kemény tiltalmat kaptak, hogy említeni
se merjék azt a tüntetést, melyet az orosz
írók a kormány zsido-ülőző intézkedései
ellen terveznek. — Nagy riadalom volt
vasárnap Madrid egyik színházában, hol a
szűfták meggyuladtak, még pedig a villam-
világítási vezetékelt, ami újra bizonyítja,
hogy a villamvilágítás mellett is csak szig-
goru óvatosság óvat meg tűzkezesítéstől, a
madridi esetenél rögtön elfojtották a tüzet,
de a nézőtérben több nő elajult ijedében. —
R i t k a é f o r d u l o t ú l t Aradon öv.
Rozár Albertné asszony születésnapja 100-ik
évfordulója, még pedig oly jó erőben, hogy
vacsera után ő nyitotta meg a tánczot leg-
ifjabb, hatvan éves fiával. — S o p r o n b a n
és környékén hátfán délután menüydörög és
villámok közt jégeső volt. — K r a l o v á n
mellett Laczko rojkoi lakost az erdőben meg-
gyilkolva találtak. — M u n k á c s o n v a-
sárnap avatták föl az alispán, polgármester
és díszes közönség jelenlétében a megyei
kórház új épületét, melynek létesülése körül
Nuszer Lajos főorvos és főérdem; este Tho-
mán István zenekadémiái tanár közreműkö-
désével hangverseny volt, végül pedig táncz-
mulatság. — Z á g r á b b a n az ellenzék
"Agrar Zeitung" szerkesztőjét, Rubellit az
uralkodó család megsértése miatt egy havi
fogházra és 800 frt kauzióvesztésre ítélték.

Derecskén a rendetlenséget fedeztek
föl a közönségi pénztárban s már eddig 2000
forintnyi hiány van kiderítve.

A tüdővész gyógyítása.
Berlinből, november 25-ikéről je-
lentik a következő újabb híreket: A leg-
főbb egészségügyi tanácsnak ama tagjai,
kiket az osztrák kormány Berlinebe küld-
ött a Koch-féle gyógyeljárás tanulmá-
nyozása végett, a hírneves tanár rendki-
vül előzetesen fogadta, Koch kijelen-
tette nekik, hogy az oltó-anya-
g a k l e g k ö z e l b b t ö r t é n e n d ő
kiosztásánál Ausztriát és
M a g y a r o r s z á g o t e l s ő s o r b a n
fogja figyelembe venni.

A „Köln. Ztg.“-nak ama híre köv-
etkezett, hogy William Lewy dr egy
betegről a Koch-féle oltó-anyagnak egy-
széri befecskenzéseért háromszáz márkát
követelt, ugy hogy ily formán egy
üveges Koch-féle limfából, melyet Koch
25 márkáért szándékozik áruba bocsátani,
ez árszámba szerint körülbelül egy milliót
vett volna be, Lewy levelet intézett a
"National-Zeitung"-hoz, melyben kijelen-
teti, hogy egyáltalában elvből vonako-
dott tudóveszes betegetek klinikájába
befogadni és az asszisztenseinek valamelyi-
ke, e vonakodásnak nagyobb suyt
adandó, egy tudóveszes betegről a vég-
bél, hogy azt elrejtse, egyszeri beol-
tásért messé árt követelt, ugy ezt nem
helyes ulyan, azonban felelőssé se te-
hetik érte. A National-Zeitung ezt a ki-
jelentést elégtelennek mondja.

Egyébiránt a Koch-féle gyógyeljárás
tanulmányozása végett Berlineben időző
ideger orvosok között mindenféle
hihetetlen történeteket ad-
nak szájról-szájra azokról
a borzasztó árakról, melyek
egyes berlini orvosok,
kik a Koch-féle oltó-anya-
g n a r b i r t o k á b a n v a n n a k,
a betegéktől a befecsken-
sért követelnek. Az osztrák inté-
zetek közül a rovníói tengerészeti-kör-
ház is alkalmazza az új oltóanyagot gör-
vényes gyermekek beoltására.

Gerhard tanár ma kiinkáján
Koch-féle oltóanyaggal beoltott betegek
mutatott be és kiemelte, hogy a kül-
önböző egyéneknek a reakció is külön-
böző módon nyilvánul. Egy tudóveszes
betegnél öt milligramm adagnak két-
széri beoltása után sem állott be reakció;
azonban Gerhard dr másrészt magasz-
talja az új eljárásnak diagn-
osztikai értékét külön-
sentorok- és gégegumó ese-
tében.

Hir szerint Koch tanár tiszteletére
december 21-én nagy faklyásmenetet
rendeznek.

Színház.
„Florinda kisasszony“, Kövessi
Albert és Barna Izsó eredeti operettje,
ma csütörtökön kerül bemutatásra az aradi
színházban. Mi sem természetesebb, mint
hogy e darab iránt, melyben rövid idő
alatt második helyi termék mutatattik
be, általános, nagy és rokonszenves ér-
deklődés mutatkozik.

Kövessit az aradi közönség ed-
dig mint kiváló komikus ismerté. Az
„Aradi Közönség“ olvasóközönsége azon-
ban már ismeri mint elmés, szellemes író-
t is. Ma azonban egészen új oldalról mu-
tatta be magát: mint operett-librettó író.
Volt alkalmunk a darab budapesti elő-
adásától előbb, egyik illetékes fővárosi
lap referációjának reprodukciójával fel-
tűntetni, hogy a „Florinda, kis-
a s s z o n y“ szövege elmés, mulat-
tató, bővelkedik leleményben s komikus
helyzetek egymást érik benne; szerző
ezen felül kiváló érzékkel bír a színpadi
hatás iránt, és így teljes hivatottságot
árul el e téren is. — Most, midőn a da-
rab szövegét magunk is ismerjük, nincs
semmi okunk e dicséretkéből levonni, s
megérdemeltnek tartjuk e kedvező kriti-
kát, melyet a mai előadás teljesen iga-
zolni fog.

Mint hogy a „Florinda kis-
a s s z o n y“ meséjét is ismertettük
annak idején, ráterhetünk a zene irójának
méltságára, mely igen kellemes köteles-
séget ró reánk.

Barna Izsó kompozitóri tehetségé-
ről, „Az örmény“ premiéje alkalmából,
részletesen nyilatkozott lapunk. E zse-
nilitásnak méltatása azonban a „Flo-
rinda kisasszony“ zenéjével szem-
ben, komolyabb, értékesebb alakban lép
fel. Ez operett zenéje, a legkedvesebb
partitúrák számával szaporítja színpadi
zeneirodalomunkat, és eredetiség, színe-
zés, hangszerezés, és főleg a fölvetett
zenei témák megoldása tekintetében, bi-
zonyára versenyez a legújabb hazai
operett-termékek bármelyikével, bár ha
nem az obligát központi dicsériádk
tulzasi kíséretében is indult színpadjai-
kon hódító körúrtára. Barnáról a
„Kis hadnagyt“ óta tudjuk, hogy igen
szolid ízlésű kompozitor, s nem barátja
a banális, nagyhangsú minden hang-
szert kétségbeneseten működtető irány-
zak. E hatásadászat töle teljesen távol
áll s midőn hatni akar, akkor a tisztul-
tobb zenei érzékre apellál, miközben
igyekezik értékes produkálni, s csak né-
mi ügyel arra, hogy az általános a
nagy közönséget is okvetlen megtspol-
tassa. Egyik főerőnye, mint színpadi zene-
szerzőnek, hogy kitünően simul zenéje
a szöveghez, és azt mintegy más alakban
is megmagyarázza.

E jeles tulajdonságai minduntalan
előtérnek a „Florinda kis a s s z o n y“
zenéjében, mely észrevehető
h a l a d á s t é s a k i f o r r o t t a s g
végső stádiumát mutatja a „Kis had-
nagyt“ óta. Es az nem kis vívmány egy
olyan emberről, ki kényelmes magány
helyett, egy vidéki színházi karnagy ve-
sződéséi között szerzi dalait.

A mai premier közönsége sok igazat
fog nekünk a fentebbiekkel szemben
adni, ha hallani fogja: Az első felvonás-
ban a tréfás kettős Pampinelli és Sassa-
fras dról, Zenneta balladáját, Florida
belépő keringőjét, s az első felvonás finá-
léjában előforduló kupléit és katonadalt;
majd a Lorenzo románczát, a Zenneta és
Trabucillo „étlap-duettjét“, a Florida

és Lorenzo szerelmi kettősét és az
előbbinek az indulóját, nemkülönben
pedig a Kövessi kupléit és a tiroli
tánczduettet. E számoknak névleges elő-
sorolása is elég arra, hogy belássuk, hogy
hatalmas produkttum állunk szemben,
mely a legzsinatibb érdeklődést van hi-
valva felkelteni.

A darab külsőségeiről is szólva pár
szót, fölémlítjük, hogy a czimszerepet
S o m l o u é - V a d n a y Vilma játsza, ki
igen érdekes kosztümökben fog brillírozni,
s különösen mint tiroli leány, elragadó
lesz. Kövessi az egyik szerző, Tra-
bucillót, egy kacagató szolgát fog ját-
szani, s egy alkalommal még nőnek is
öltözik, hihetileg nagy derűltégre.

A darab nagy személyzetet foglal-
koztat, különösen a második felvonás a
velencei Szent-Márk teret mutatja be.

Egy szóval, szerencsés kézzel kivá-
lasztott mese, nagy tehetséggel írott zene,
és vonzó tarkaság fog a „Florinda
k i s a s s z o n y“ bemutatóján közreját-
szani, hogy a siker bizonyosan legyen.

(T-s.)

Közgazdaság.
Vegyes közlemények.
A délmagyarországi selyemtenyészés.
A hozzáuk beküldött hivatalos kimutatás
szerint a fehértemplomi selyemtenyészé-
tési felügyelőség kerületében az idén 247
községben 11.058 tenyészőt foglalkoztat-
selyemtermeléssel. E tenyészők összesen
181.010 kiló gubót váltottak be a fehér-
templomi, verseczi, pancsovai, kubini, ó-
moltdvai, orsovai, karánsebesi és lugosi
állomásokon. A gubóért az állam össze-
sen 170.212 frt 40 krt fizetett ki, minél-
fogva egy tenyészőre átlag 16 frt 20
krajczár esik.

Budapesti gabonátözsde.
November 26.
Amerika 1 centtel alacsonyabb, mérsékelt ki-
nlát, mérsékelt vételkedv. 15000 métermássa for-
galom. Árak teljesen tartvák.
Tavaszi buza 8.04—8.15; kukorica 6.21—6.25;
zab 7.30—7.32; 1891. évi repce 13.30—13.55.

Szeszület.
November 26.
B. S z e s z : Kőszárú nagyban 52.75;
kiesinyben 33.25; hordó nélkül, per 100 l. %, bele-
értve 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok
a budapesti ár- és érték-tözsden.
Budapest, 1890 november 26.
Magyar aranyárúárak 4% 101.15
papírárúárak 5% 99.40
vasuti kölcsön .. .. .
keleti vasuti államkötvény. I. kibocs. .. .. .
II. .. .. .
III. .. .. .
földhermanni kötvény .. .. .
záradékkal .. .. .
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény .. .. .
földterherment. kötv. záradékkal .. .. .
Erdélyi földterhermentesítési kötvény .. .. .
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény 104. .. .. .
Magyar szőlőésszarmavédelmi kötvény .. .. .
nyereményorsjegy-kölcsön .. .. .
Tiszszabványozási és szegedi sorsjegy .. .. .
Osztrák járadék papírban .. .. .
ezüsten .. .. .
aranyban .. .. .
1890-iki államosorsjegyek .. .. .
Osztrák magyar bankrészvény .. .. .
Magyar hitelbank-részvény .. .. .
Osztrák hitelintézet-részvény .. .. .
Ezüst .. .. .
Cs. és Hir. arany .. .. .
20 frankos arany (Napoleon'd'or) .. .. .
Német biradalmi márká .. .. .
London .. .. .
20 márkás arany .. .. .

Aradvárosi színház.
Evadberlet 68. sz. Haviberlet 28. sz.
Csütörtökön, 1890. november 27-én:
FLORINDA
kisasszony.

Legújabb operette 3 felvonásban. Szövegét írta:
Kövessi Albert. Zenéjét szerző Barna Izsó.

S Z E M É L Y E K :
Pampinelli .. .. . Nyilasi
Doktor Sassafras .. .. . Szepesi
Manuel .. .. . Dávká
Florida .. .. . S.-Vadnay Vilma
Uladto .. .. . Körmenyi
Zenneta .. .. . Kövessiné
Lorenzo .. .. . Kövessi
Trabucillo .. .. . Kövessi
Első pinézér .. .. . Erődy
Második pinézér .. .. . Sárosi Aranka
Első domínó .. .. . Ajtáné
Második domínó .. .. . Takács Jolán
Harmadik domínó .. .. . Kiss Berta
Paula .. .. . Szakácsné
Beta .. .. . Ligeti Józsa
Izabella .. .. . Konrad Irén
Pepa .. .. . Temesvári
Luigi .. .. . Szabó K.
Giacomo .. .. . Czákó
Christoval .. .. . Hernádi
Anselmo .. .. .

Kezdeté 7, vége 10 órákor.
KIS LOTTO.
Brünn, november 25:
36 25 32 89 70
Felelős szerkesztő: Vászárhelyi Béla.

